

Załącznik nr 6

Stanowisko Konwentu Powiatów Województwa Śląskiego w sprawie wystawiania kart zgonu.

Konwent Powiatów Województwa Śląskiego wnosi o nowelizację ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 576) w zakresie wykonywania usługi polegającej na stwierdzeniu zgonu i jego przyczyny oraz wystawieniu karty zgonu poprzez ustanowienie funkcji lekarza „koroner” zatrudnianego przez właściwego miejscowo wojewodę oraz uchylecia wydanego na podstawie przywołanej ustawy rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 3 sierpnia 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny (Dz. U. z 1961 r., Nr 39, poz. 202).

Od przeszło dwudziestu lat ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych, po nowelizacji ustawą z dnia 24 lipca 1998 r. o zmianie niektórych ustaw określających kompetencje organów administracji publicznej - w związku z reformą ustrojową państwa (Dz. U. z 1998 r., Nr 106, poz. 668), nastęrcza starostom/prezydentom problemów związanych z realizacją nałożonego na nich zadania stwierdzania zgonu, jego przyczyny i wystawienia karty zgonu.

Najczęściej pojawiające się sytuacje dotyczące utrudnień z przeprowadzeniem oględzin i stwierdzeniem zgonu to:

- 1) brak lekarza podstawowej opieki zdrowotnej mogącego stwierdzić zgon, gdyż osoba zmarła nie była zadeklarowana jako pacjent lekarza podstawowej opieki zdrowotnej lub jest to osoba nieznaną;
- 2) lekarz POZ nie chce wykonać tego zadania, gdyż:
 - a) nie udzielał choremu świadczeń zdrowotnych w okresie 30 dni przed dniem zgonu,
 - b) przebywa w odległości większej niż 4 km od miejsca, w którym znajdują się zwłoki,
 - c) z powodu choroby lub innych uzasadnionych przyczyn nie może dokonać oględzin zwłok w ciągu 12 godzin;
- 3) starosta/prezydent miasta na prawach powiatu nie powołał lekarza do tych czynności z powodu braku lekarzy gotowych do sprawowania tej funkcji;
- 4) lekarz udzielający świadczeń w ramach nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej nie przejmuje wszystkich obowiązków lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, a świadczenia te są udzielane w przypadku nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia świadczeniobiorcy, co przyczynia się do odmowy stwierdzania zgonów przez lekarzy nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Przywołane przepisy w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny zupełnie nie przystają do dzisiejsze rzeczywistości zawierają bowiem anachroniczne nazewnictwo tj. starszy felczer, felczer, położna wiejska, wiejski, felczerski punkt zdrowia, sprawujący opiekę zdrowotną nad rejonem.

Ponadto ustawa stanowi, że stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę, gdy najistotniejsze wskazanie co do osoby uprawnionej do stwierdzenia zgonu wynika z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1287 ze zm.), w którym zapisano, iż jest to lekarz

dokonujący stwierdzenia na podstawie osobiście wykonanych badań i ustaleń, z zastrzeżeniem sytuacji określonych w odrębnych przepisach. Na podstawie art. 33 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2187 ze zm.) prawo stwierdzania zgonu przysługuje również ratownikowi medycznemu, jednakże w sytuacji gdy do zgonu doszło podczas akcji medycznej.

Zastosowanie przytoczonych powyżej zapisów w rzeczywistości niejednokrotnie staje się bardzo trudne oraz budzi liczne wątpliwości interpretacyjne. Wynika to między innymi z obecnych zasad funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej, gdzie poradnie podstawowej opieki zdrowotnej, zgodnie z umowami zawartymi z Narodowym Funduszem Zdrowia, nie sprawują opieki nad określonym rejonem, a jedynie nad zadeklarowaną u danego lekarza liczbą pacjentów.

Stwierdzenie zgonu, jego przyczyny i wystawienie karty zgonu nie jest świadczeniem zdrowotnym w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 146 ze zm.), w związku z czym nie jest finansowane przez NFZ.

Z powodu braku jasno sprecyzowanych uregulowań kwestii finansowych dotyczących czynności stwierdzania zgonu niektóre Regionalne Izby Obrachunkowe kwestionują ujmowanie w budżetach powiatów/miast na prawach powiatu środków finansowych na pokrycie kosztów stwierdzenia zgonu, jego przyczyny i wystawienia karty zgonu przez osoby wskazane przez starostę/prezydenta miasta na prawach powiatu.

Mając na względzie przytoczone powyżej argumenty Konwent Powiatów Województwa Śląskiego wnioskuje jak we wstępie.

Przewodniczący Konwentu
Powiatów Województwa Śląskiego

Grzegorz Swoboda